

Nowe otwarcie Filharmonii Śląskiej

W dzisiejszych czasach słyszy się wiele ciepłych słów i dużo natrętnego narzekania. Poranny śpiew ptaków przeplata się z trąbieniem samochodów. Nie brakuje intensywnego, energetycznego tupotu tysięcy stóp, które pospiesznie uderzają o chodniki miasta. Stojąc przed gmachem Filharmonii Śląskiej usłyszysz wszystkie te odgłosy. W jubileuszowym, 75. sezonie artystycznym chcemy uchwycić tutejsze środowisko dźwiękowe, tak charakterystyczne dla Śląska, Katowic i dla nas – instytucji z bogatą tradycją. Co dociera do nas, gdy myślimy o Filharmonii Śląskiej? Jakie wrażenia towarzyszą wspomnieniom związanym z tym miejscem? Czy są to pełne głębi dźwięki koncertów, burze braw, czy spokojne wskazówki pracowników? Gdzie umieścić środek ciężkości, jak podsumować 74 lata wydarzeń, wirtuozerii, artyzmu i tytanicznej pracy? Odpowiedzi na te pytania poprowadziły nas wprost do istoty tego sezonu: do dźwięków. Nieważne są lakierowane buty skrzypków, kolorowe sukienki solistek. Nie interesują nas stuletnie żyrandole, ani szampan podczas koncertów sylwestrowych. To wszystko, choć dopełnia nasze działania, tak naprawdę nie ma znaczenia. Priorytetem jest muzyka. Zatem przyjdź i usłysz nas.

Tegoroczny jubileusz skłonił nas do refleksji nad prąźródłem Filharmonii Śląskiej. Gdzie szukać, w jakich dźwiękach odnaleźć istotę tej instytucji? Pierwsza odsłona inspiracji 75. sezonu jawi się w bogactwie kulturowym Śląska. Rok 2019 jest wyjątkowym czasem dla naszego województwa. W całym kraju słyhać o setnej rocznicy wybuchu Powstań Śląskich, której obchody zbiegają się z rozpoczęciem jubileuszowego sezonu artystycznego Filharmonii Śląskiej. Wspomnienie o tych wydarzeniach napawa ogromem patriotyzmu, zatem istotne jest uczczenie go w należyty sposób. Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej wraz z Chórem Filharmonii Śląskiej będą brać udział w dwóch koncertach upamiętniających wydarzenia sprzed stu lat. Orkiestra na scenie wystąpi z Iwoną Sobotką pod batutą Krzysztofa Pendereckiego, a wykonają Chaconę Pendereckiego i III Symfonię op. 36 *Symfonię Pieśni Żalonych* Henryka Mikołaja Góreckiego. Na kolejnym koncercie Chór i Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej w towarzystwie Moniki Brodki, GrubSona, Miuosha, Marcina Wyrostka, Compagnie Trans-Express, The Whoop Group, Chóru Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk pod batutą Moniki Wolińskiej dokonają światowego prawykonania dzieła Jana A.P. Kaczmarka – *Rapsodię Śląską*.

Wyteźmy słuch. Śląsk jest przestrzenią nie tyle industrialną, co muzyczną. To tu wciąż powstają nowe dzieła, wzrastają wspaniałe talenty, a Katowice to Miasto Muzyki UNESCO,

które stoi świetnymi wykonawcami i wielkimi kompozytorami. Adam Wesołowski, dyrektor Filharmonii Śląskiej, postanowił więc wykorzystać bogactwo kulturowe województwa: „Chcę powrócić do korzeni Filharmonii Śląskiej. Do samych początków, do celów powołania niniejszej instytucji do życia, której jednym z głównych zadań było inspirowanie życia muzycznego regionu. Postanowiłem zatem w repertuarze zarysować śląski wizerunek instytucji poprzez umieszczenie w każdym programie koncertowym dzieł kompozytorów z naszego regionu. Z kolei podkreśleniem kulturotwórczego charakteru Filharmonii Śląskiej będzie stworzenie dla nich przestrzeni do pracy twórczej, czego efektem jest mnogość nowo powstałych utworów dla Filharmonii Śląskiej, które prawić będziemy w sezonie jubileuszowym”. Na każdym koncercie pojawią się zatem dzieła z różnych epok – w sumie ponad 20 kompozytorów – od Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego przez Jakuba Gołębka, po Henryka Mikołaja Góreckiego i Wojciecha Kilara. Nie zabraknie także przedstawicieli młodszych formacji kompozytorskich: Eugeniusza Knapika, Aleksandra Lasonia, Andrzeja Krzanowskiego, Aleksandra Nowaka, Jarosława Mamczarskiego, Mikołaja Góreckiego czy Adama Wesołowskiego. Wielu z nich stworzy utwory specjalnie dla Filharmonii Śląskiej, będziemy zatem świadkami prawykonań ośmiu dzieł, narodzin nowej muzyki.

Koncert na flet Witolda Friemanna to kompozycja, o której słuch zaginął. Filharmonia Śląska dokonuje jej rekonstrukcji, a premierowe wykonanie usłyszymy w interpretacji Łukasza Długosza, Hobart Earle’a oraz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Śląskiej. W 75. sezonie przedstawimy również dzieła Ludwiga van Beethovena i Ferenc Liszta z czasu, gdy artyści przebywali na Śląsku – mowa o IV Symfonii B-dur op. 60 oraz Poemacie symfonicznym *Hungaria*. Wszystkie premiery będą utrwalane archiwalnie w audio-video, by zapisać nową historię, a dźwięki mogły być odsłuchane przez kolejne pokolenia.

Czymże byłyby doskonałe kompozycje bez ambitnych i dojrzałych wykonawców, którzy są w stanie uchwycić ich istotę? W 75. sezonie zamienimy się w słuch, zamkniemy oczy, dzięki czemu dotrą do nas najmniejsze niuanse brzmieniowe, szczegółowo kreowane przez dyrygentów: Krzysztofa Pendereckiego, Daniela Orena, Hobarta Earle’a, Massimiliano Caldiego, George’a Tchitchinadzego, Juozasa Domarkasa, Chikarę Imamurę, Paula Esswooda, Andrzeja Kosendiaka, Yannisa Pouspourikasa, Aleksandara Markoviča, Su-Hana Yanga i Mariusza Smolija. Nie zabraknie też wyjątkowych solistów: Borisa Brovtsyna, Szymona Nehranga, Leszka Możdżera, Raffaele’a Trevisanigo, Iwony Sobotki, Sary Domjanić, Agaty Zubel, Jánosa Bálinta, Małgorzaty Walewskiej, Coline Dutilleul, Łukasza Długosza, Nathanaëla Taverniera, Tomasza Strahla, Urszuli Kryger, Andrzeja Lamperta.

O tym jeszcze usłyszycie – projekt VII Międzynarodowych Dni Henryka Mikołaja Góreckiego *ReGeneracje*. Filharmonia Śląska nieustannie wprowadza Góreckiego w świadomość słuchaczy, jako ważną część dziedzictwa światowego, inspirując do poszukiwań w muzyce współczesnej. W tym roku skupimy się szczególnie na utworach młodzieńczych naszego Patrona, które są dla nas wyjątkowo znaczące, bo już w tych latach wspieraliśmy twórczy głos Góreckiego, by szersze grono odbiorców mogło usłyszeć tak ogromny talent. Jak wspominał sam kompozytor: „Muzycy Filharmonii Śląskiej urządzili mi mój PIERWSZY w życiu koncert kompozytorski – studentowi III roku Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach. To były moje muzyczne narodziny – wielkie i ważne przeżycie”. Istotnym elementem jest także wprowadzenie dzieł Góreckiego do repertuaru zagranicznych artystów. Ponadto w ramach tegorocznych obchodów będziemy świadkami światowych prawykonania dzieł polskich kompozytorów, projekcji filmu Violetty Rotter-Kozery *Please Find – Henryk Mikołaj Górecki*, stworzymy własną grę miejską i muzyczną grę scenariuszową, będziemy prowadzić projekty społeczne i edukacyjne. Siódme Międzynarodowe Dni Henryka Mikołaja Góreckiego na pewno wpadną nam w ucho.

Filharmonia sięga tam, gdzie nie sięga wzrok – wszak muzyka nie potrzebuje dodatkowych bodźców. Postanowiliśmy tym samym zwrócić uwagę na osoby, które opierają swoje życie na dźwiękach – to niewidomi i niedowidzący. Dwie płyty, które wydamy w tym roku, będą opatrzone książeczką zapisaną alfabetem brajla oraz zostanie do nich dołączony audiobook, by wszyscy mogli poznać jej treść. To nie wszystko. W tym sezonie realizować będziemy samodzielny projekt, dofinansowany przez Narodowe Centrum Kultury, który pomoże przybliżyć kulturę osobom z dysfunkcją wzroku. Również materiały promocyjne zostaną dostosowane do ich potrzeb, bowiem każdy element tekstowy będzie opatrzony kodem QR, który poprzez aplikację mobilną pozwoli na usłyszenie treści zawartych w publikacji.

Nadstawmy ucha, bowiem sezon zakończą koncerty, które w spektakularny sposób uczczą jubileusz instytucji oraz podkreślą jej znaczenie dla Polski i kultury narodowej. Na pierwszym z nich zostaną przedstawione wszystkie zespoły Filharmonii Śląskiej: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej, Chór Filharmonii Śląskiej i Śląska Orkiestra Kameralna, a wydarzenie będzie miało miejsce się w sali koncertowej im. Karola Stryji w Filharmonii Śląskiej. W ich wykonaniu, dla podkreślenia jubileuszowego charakteru wydarzenia, usłyszymy uroczyste *Totus Tuus* op. 60 Patrona Filharmonii, *Orawę* Wojciecha Kilara, Koncert na orkiestrę Witolda Lutosławskiego oraz dwa prawykonania dzieł Eugeniusza Knapika i Mikołaja Góreckiego. Obchody jubileuszu obejmą także koncert 26 maja 2020 roku, w dniu

rocznicy powołania do życia Filharmonii Śląskiej w 1945 roku, w Hali Widowiskowo-Sportowej Spodek w Katowicach, podczas którego usłyszemy m.in. IX Symfonię d-moll op. 125 Ludwiga van Beethovena, Koncert na fortepian Henryka Mikołaja Góreckiego i *Krzesanego* Wojciecha Kilara.

Nie pozostaje nic innego jak zaprosić na nowe otwarcie Filharmonii Śląskiej w sezonie jubileuszowym, bo mamy pewność, że zakochacie się od pierwszego usłyszenia!